

Н. О. Будна
М. В. Беденко

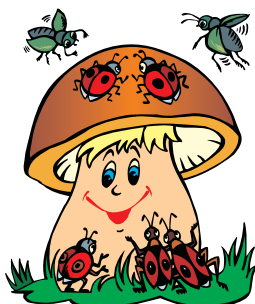
МАТЕМАТИКА

ПІДРУЧНИК ДЛЯ 1 КЛАСУ

загальноосвітніх навчальних закладів

Четверте видання, перероблене та доповнене

Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН
2012

УДК 51(075.2)
ББК 22.1я71
Б90

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
(Протокол від 23.02.2012 р. №2)*

Рецензенти:

Воскресенська Н.В.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання
Інституту педагогіки та психології НПУ ім. М.П. Драгоманова;

Листопад Н.П.

науковий співробітник лабораторії початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України;

Пархоменко Н.Є.

учитель вищої категорії, учитель-методист,
заступник директора з навчально-виховної роботи
спеціалізованої школи №194 «Перспектива» м. Києва

Будна Н.О.

Б90 Математика : підручник для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н.О. Будна, М.В. Беденко. — 4-те вид., переробл. та доповн. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. — 152 с.

ISBN 978-966-10-2600-0

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової загальної освіти з математики та новій навчальній програмі.

Для учнів 1 класу.

**УДК 51(075.2)
ББК 22.1я71**

Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- — номер завдання;
- — геометричні диктанти;
- — творчі завдання;
- — порівняй;
- — кругові приклади;
- — початок уроку (в останньому розділі).

ПЕРЕДМОВА ДЛЯ ДОРОСЛИХ

Цей підручник адресовано першокласникам початкової школи. Оскільки процес опанування грамоти у дітей цього віку відбувається доволі повільно, то **у двох перших розділах завдання подаються без тексту, а питання та вказівки щодо їх виконання наведено у кінці підручника.**

Особливостями мислення першокласників є те, що вони запам'ятовують переважно цікаву інформацію, можуть продуктивно працювати над певним завданням лише 10–15 хвилин, їм легше вивчати нове через наочно-образне та наочно-дієве сприйняття. Тому підручник містить цікаві завдання на монетках та цукерках — найзручнішому для сучасних дітей матеріалі для лічби. Звичайно, можна використовувати ізвичний наочний матеріал — лічильні палички, геометричні фігури тощо.

Учням першого класу важко виконувати рухи, які вимагають чіткої координації: їм легше намалювати кілька разів по 2–3 різні фігурки, ніж рядок однакових фігур. Тому в першій половині підручника подано чимало завдань на розроблення дрібної моторики руки.

З метою підготовки учнів до сприйняття складних логічних конструкцій, притаманних підручникам для старших класів, введено новий тип завдань — геометричні диктанти. Вчитель читає завдання, розставляючи при цьому потрібні змістові акценти, а учні відповідно змінюють малюнок. Якщо учень не зрозумів умови, це одразу буде видно по малюнку.

У структуру підручника органічно вкраплені нестандартні завдання — числові кросворди, числові терези, анаграми тощо. При першій появі зміст цих завдань детально пояснюється, а потім вони подаються за аналогією.

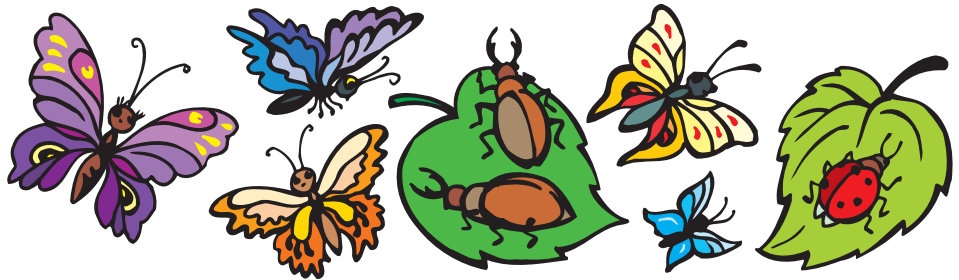
ВЛАСТИВОСТІ ТА ВІДНОШЕННЯ. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ЧИСЛАМИ ПЕРШОГО ДЕСЯТКА

ПРЕДМЕТ. ФІГУРА. ЧИСЛА ВІД 1 ДО 5

1

2

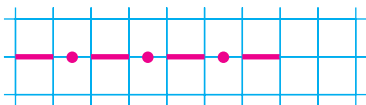
3

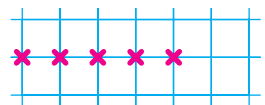
4

5

6

- 2 У якому гаманці найбільше грошей? У якому гаманці найбільше монет?
- 3 Скільки копійок здачі можна отримати, якщо заплатити за кораблик із зеленого гаманця?
- 4 Скільки всього монет по 1 копійці?
- 5 Знайди серед монет найбільшу за вартістю. Скільки є таких монет?
- 6 Скільки копійок у гривні?

100 к. = 1 грн

- 7 В Олі було 6 гривень. Тато дав їй ще грошей, і в дівчинки стало 10 гривень. Скільки гривень дав доньці тато?
- 8 Порівняй числа за допомогою числового ряду.

	$20 < 30$	$50 \square 40$	$80 \square 30$	$90 \square 100$
	$50 \square 50$	$80 \square 70$	$40 \square 10$	$10 \square 10$

- 9 Виконай обчислення за зразком.

$5+3=5+1+1+1=8$

$7-4=7-1-1-1-1=3$

$3+3$ $2+5$ $8-3$

$8-5$ $4+4$ $10-3$

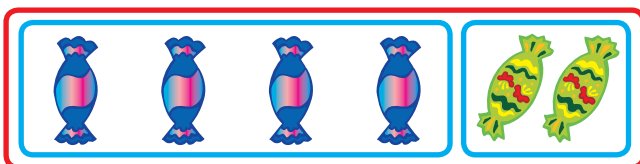

ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ ЧАСТИНАМИ

1

$3+6=9$

$3+4+2=9$

$9-6=3$

$9-4-2=3$

Числа можна додавати і віднімати частинами.

2

Було

4

**Прийшло
в гості**

3

**Пішов
додому**

1

**Залиши-
лося**

?

3

Троє друзів купили по 3 цукерки кожен. Скільки цукерок у них стало?

4

$9-4-4$

$7+1-3$

$8-3-1$

$6-4+7$

$5+4+1$

$2+2+2$

$4-1-1$

$3+3+2$

$1+3+3$

$10-5-2$

5

Доповни до гривні.

$70 + \square\square = 100$

$70\text{к.} + \square\square\text{к.} = 1\text{ грн}$

Написання цифри 9 (с. 53)

1. Напиши у зошиті цифру 9 за зразком.
2. Як набрати 9 копійок трьома монетами? Чотирма монетами? Чи можна набрати 9 копійок монетами по 2 копійки?
3. Запиши літери першого слова (вони на рожевому тлі) у порядку зростання чисел, а другого (на блакитному тлі) — у порядку спадання чисел. Прочитай слова.
5. Де більше квітів: всередині зміїного кільця чи за його межами?
6. Які числа розташовані в крузі, обмеженому зеленою лінією? В крузі, обмеженому блакитною лінією? В крузі, обмеженому червоною лінією? У спільній частині всіх кругів?
7. Що спільного у виразах, розташованих на плашках одного кольору?
8. Трикутники намагалися сховатись один за одним, але кожного з них було видно хоча б раз. Скільки всього було трикутників? Яких трикутників не було видно у кожному випадку?

Склад числа 9 (с. 54)

1. Виконай дії з допомогою числового будиночка.
2. Про що ти дізнаєшся, виконавши обчислення?
3. Завдяки яким відрізкам червоної лінії став довшим на 1 см? на 2 см? на 3 см? на 4 см?
6. Кожний з цих чотирикутників можна сховати за двома іншими. Як це зробити?
7. Які цифри розташовані поза червоним квадратом? На перетині двох квадратів?
8. Перемісти центральний прапорець на клітинку вправо.

Завдання за малюнками (с. 55)

3. Що спільного у виразах, розташованих на плашках одного кольору?
4. Розглянь малюнок. Зображені транспортні засоби об'єднані за певними ознаками в 4 групи. Поміркуй і спробуй сформулювати ці ознаки. (1 — літальні апарати; 2 — наземний транспорт; 3 — техніка, оснащена потужними двигунами; 4 — транспорт, для якого не потрібне паливо.)
5. Чи правильно приклали лінійку, вимірюючи довжину пензлика? Чи можна все ж таки визначити його довжину?

Додавання та віднімання в межах 9 (с. 56)

1. Повтори склад чисел 7, 8, 9. З допомогою будиночків виконай обчислення.
2. Виконай дії. Розташуй літери у порядку спадання чисел і розшифруй слово.
4. Озеро має форму квадрата. Яку найменшу кількість клітинок треба домалювати до місточка, щоб перейти з лівого берега на правий? З верхнього краю потрапити на нижній край?
5. Вимірй довжини сторін трикутника. Накресли у зошиті відрізок, довжина якого дорівнює найбільшій стороні трикутника.
6. Перемісти крайній справа хрестик на клітинку вниз.

Написання числа 10. Склад числа 10 (с. 57)

1. Напиши у зошиті число 10 за зразком.
2. Як набрати 10 копійок монетами по 2 копійки? по 5 копійок?
6. Що спільного у виразах, розташованих на плашках одного кольору?
7. Пригадай назви цих геометричних фігур.

Додавання та віднімання в межах 10 (с. 58)

1. Повтори склад чисел 9, 10. З допомогою будиночків виконай обчислення.
2. Знайди на малюнку 5 квадратів і 5 трикутників, побудованих з паличок. Які дві палички треба забрати, щоб залишилося два квадрати? два трикутники?
3. Виконай дії. Розташуй літери у порядку зростання чисел і розшифруй слово.

Доданки і сума. Многокутники (с. 59)

1. Прочитай назви чисел при додаванні. Виконай дії. Підкресли найбільший доданок і найменшу суму.
2. Які з цих фігур можна назвати многокутниками?
4. Знайди спільні ознаки для цих тварин. (1 — літають; 2 — бігають; 3 — птахи; 4 — ссавці.)

Число 0 (с. 60)

1. У якому місці числового ряду розташоване число 0?
5. З допомогою якої риски даний відрізок зменшили на 1 см? на 2 см? на 3 см? на 4 см?

Додавання та віднімання числа 0 (с. 61)

2. Як зміниться число, якщо до нього додати 0? відняти 0?
3. Склади вирази про крапочки на кісточках доміно.
4. Який вираз відповідає малюнку? Що треба змінити на малюнку, щоб до нього підійшов інший вираз?
6. Скільки червоних зірочок треба перефарбувати, щоб їх стало стільки ж, скільки синіх?

До с. 64

6. Заповни «сонечками» порожні клітинки між хрестиками і кружечками.

До с. 66

4. Постав хрестик посередині між кружечками.

До с. 69

4. Які фігури утворюють спільні частини трикутників?

До с. 73

4. Домалюй один хрестик і стільки кружечків, щоб значків кожного виду стало порівну.

До с. 75

6. Перетвори на «сонечко» хрестик, сусідами якого є два кружечки.

До с. 80

3. Домалюй значки так, щоб хрестиків стало 9, а кружечків — на 2 менше.

До с. 93

3. Домалюй ще два прапорці, але так, щоб відстані між усіма сусідніми прапорцями були однаковими.

До с. 95

10. Перемісти другий квадратик так, щоб відстані між кружечками і квадратиками були однаковими.

До с. 112

6. «Поверни» малюнок так, щоб стрілка вказувала напрям угору.

ЗМІСТ

Передмова для дорослих	3
I. Властивості та відношення. Ознайомлення з числами першого десятка.....	4
II. Числа 1–10 та число 0	30
III. Додавання та віднімання чисел у межах 10 ..	62
IV. Числа 11–20	99
V. Числа 21–100	113
VI. Додавання та віднімання чисел у межах 100 без переходу через розряд.....	118
VII. Повторення і узагальнення вивченого у 1-му класі	131
Питання та вказівки до завдань уроків	142

“КНИГА ПОШТОЮ” А/С 529
м. Тернопіль, 46008
т. (0352) 287489, 511141
(067) 3501870, (066) 7271762
mail@bohdan-books.com

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна
БЕДЕНКО Марко Васильович

МАТЕМАТИКА

ПІДРУЧНИК ДЛЯ 1 КЛАСУ
загальноосвітніх навчальних закладів

Четверте видання, перероблене та доповнене

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактори *Ірина Чорненька, Любов Левчук*
Художник *Валентин Качурівський*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Григорія Шевченка, Надії Магаляс*

Підписано до друку 30.07.2012. Формат 70х100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Прагматика. Умовн. друк. арк. 12,35. Умовн. фарбо-відб. 49,4.

Видавництво "Навчальна книга – Богдан"
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-2600-0

9 | 789661 | 026000 |